

איזהו נשך פרק חמישי בבא מציעא

עב.

עין מושפט
נר מצוה

קבו א מיי פיד מהל' וזיה ומתנה הלכה מ' טוש"ע ח"מ סי' רמג סעי' יח:
ב (מ"י) שם הל' ו' טוש"ע שם סעיף ט'
קבו ג ד ה מיי פיה מהל' מלוה ולה הל' ו סמג לאון קלג טוש"ע ד"מ סי' קע"א:
קבו ו מיי פ' ס"ד הל' ו ועי' משנה למנן סמג לאון ק"ו טוש"ע ח"מ סי' נב סעי' א וטוש"ע י"ד סי' קפ"א ספי' יא:
ב ד מיי פ"ג שם הל' א סמג עשין ד טוש"ע ח"מ סי' מג סעי' י:
ט (מ"י) שם הל' ב טוש"ע שם סעיף ט'
קל י ב מיי פ"י מהל' מלוה ולה הל' ד סמג עשין פ' טוש"ע ח"מ סי' נב סעי' י:
קלא ל מיי פ"ג מהל' מלוה ולה הל' ח סמג עשין ע' טוש"ע ח"מ סי' נב סעי' י:
ק' ו' פ' טוש"ע ח"מ סי' נב סעי' י:

מוסף תוספות

א. לו דין שטר [ואינו].
מוס' ה"ל"ש. ב. בשטר וביני דפרדסא דלא ניתן ליכתוב. מוס' ה"ל"ש.
ג. לאו מכח השטר גבי אלא. מוס' ה"ל"ש.
ד. המעות, ומכח השטר לא היה מתחייב אם היה אומר פרעתי. מוס' ה"ל"ש.
ה. להפסיד החוב לגמרי. מוס' ג"ק: ד"ה שטר.
ו. דמשמע דאין גובה כלל. ג"ק: ד"ה שטר.
ז. היו סבורים שהיה הכל קרן ואח"כ נודע שהיה בו רבית. מוס' ג"ק: ד"ה שטר.
ח. הממסע ע"פ עדים אחרים. מוס' ה"ל"ש. ח. עדים שטר.
ט. ולזה ועיב. מוס' ג"ק: ד"ה וממסע.
י. [ו]פסולות הן. מוס' ג"ק: ד"ה שטר.
יא. ואומר ג"ל: ד"ה שטר. כרבנן. מוס' ג"ק: ד"ה שטר.
יב. בהלכות גיטין. מוס' ה"ל"ש. יג. לא ישא. מוס' ה"ל"ש. יד. ש"מ ישראל שריר לחומר הדינים. מוס' ה"ל"ש. טו. דהבט טעמא דרב אסי' משום דקיום שטרות דרבנן, ואצ"פ שהיה יכול לומר מוויף הוא מדרבנן כיון שהורה בו שהוא שטר כשר שוב אינו נאמן לפסלו ולומר שהוא פרוש, והרי הוא לגבי משעבדי כשרוהו בו ג"כ הלקוחות שאנו מוויף דליכא למיחש לקנויא דלוח, אבל הכא בשטר מבר זה אין לנו דבר מכל זה אלא ענין אחר הוא לגמרי, שהשטר מוקיים בב"ד אלא שנתחבל כחו לענין הנכר, וקא מיבעיא לן אם נתחבל כחו לענין האחריות או לא. ריב"ש: [ועי' מהר"ש].

שטר שיש בו רבית קונסין אותו ואין גובה לא את הקרן ולא את הרבית. פרי"ם דל"ן א גובה ממשעבדי אבל מבני חרי גבי ע"פ אותו השטר דעדים אינם פסולים דאינם עדי חמס דל"ן מרויחים כלום דנדר וקשה דתנא בתוספתא וז"ל מכלתמן המולא שטר שיש בו רבית יקרענו זא לז"ד יקרעוהו והשתא אי גבי ביה מבני חרי אמאי יקרעוהו ימתינו עד שיגבה זו קודם וי"ל שאסור להסתוות מיהו נראה דר"מ קנים לגמרי ולא גבי ביה כלל כמו שטרי חוב המוקדמים דמוקמינן בסמוך כר"מ ואף על גב שגם שם פ"י בקוונטרס דל"ן פסולין אלא לגבות ממשעבדי אין נראה דפסולין משמע דלא גבי ביה כלל והא דפריך נהי דלא גבי מומן ראשון ליגבי מומן שני הוה מלי למימר נמי נהי דלא גבי ממשעבדי נוגדי מבני חרי אלא רבותא פריך דאפי' ממשעבדי נוגדי מומן שני ובסמוך דפריך לעובדא דפרדיסא אלא הא דלמך רבי יוחנן גזירה שמה יגבה מומן ראשון יומא דלא ניתן ליכתב ולא משני משום דטעמא דלא ניתן ליכתב לא מהני אלא דלא גבי ממשעבדי משום דא"ל דודאי מהני לפסולו לגמרי ולא גבי ביה כלל והא דלא נראה דאפי' יש אי גבי ממשעבדי אבל מבני חרי פשיטא ליה דגבי אף על גב דלא ניתן להיכתב התם הוא דפשיטא ליה דגבי ה"הי"ו משום שהמכר היה מודה ללווקח שלא פרע' ועוד נראה דאפי' יש עדים אחרים או שחייב מודה אפי' קנים ר"מ¹ דהכי משמע דל"ן גובה קרן דומיא דרבית² ובתוספתא (ס"ט) נמי משמע דאפילו במלוה על פיה קנים דקתני המלוה את חבירו ברבית וקנה לפני ז"ד קונסין אותו ואינו גובה לא את הקרן ולא את הרבית שהיה ר"מ אומר שטר שיש בו רבית כ' ובפ' המניח (ב"ק דף קז:): נמי מדמינן לההוא דקנסו גופן משום שצנן דמפסדי גוף הממון הוא הדין דקנים בצוף המלוה אע"פ שיש לדחות דהתם עבירה נעשית בגוף הממון יותר מכאן דכאן עיקר עבירה בשטר כדאמרינן התם משעת כתיבה עבד ליה שומא ולכן לא קנסו אלא בשטר ומיהו רבנן נראה דודאי לא קנסו כלל ומשמע לכאורה דגבי לרבנן בשטר קרן אפילו ממשעבדי ור"מ נמי לא פליג אלא משום דקנים ומימה דאמאי אין העדים פסולים כיון שעוצרים על לא תשימון (שמות כג) אע"פ שאין מרויחים יש להם הפסול מידי דהוה הפסול להכניס דק"ל (פאה"ק דף ק"ח). כאצ"י דפסול והא דלא חשיב להו בצרף זה בורר (ס"ט דף כ"ד): ה"י לא חשיב ליה אלא הוה בכלל מלוה הפצה צרבת דמפרש התם³ מלוה הפצה צרבת והוא הדין נמי עדים שכלל ואין לפרש כגון שאין רבית מפורש בשטר אלא כתב סתם פלוני חייב לפלוני מנה וכללו הקרן עם הרבית והעדים לא ידעו' דא"כ בסמוך דקאמר ר' יוחנן דמודו רבנן בשטרי חוב המוקדמים גזירה שמה יגבה מומן ראשון ה"י נגזור שמה יגבה רבית צמורת קרן ואין לומר נמי דכיון שהרבית מפורש בשטר אין העדים עוצרין על לא תשימון כיון דיודעין העדים דבית דין לא יגבו על ידם רבית ולכן השטר כשר והא דתנן צמתי' (לקמן דף ע"ה): עדים עוצרין היינו כשאין ניכר הרבית בשטר ויודעים עדים שיש בו רבית הא אפילו שטר א גופי' אמרן צפרק המניח (ב"ק דף ל:) וצפרק המוכר פירות (ב"ב דף נ"ד): ושם ד"ה וממסע) דמשעת כתיבה עבד ליה שומא וי"ל דליירי הכא צרבת דרבנן ולא מיפסוק באיסור דרבנן כיון שאין מרויחים כלום אע"פ שבעצירה דאורייתא היו נפסלים אי נמי אפי' צרבת דאורייתא יש להכשיר⁴ דשמא לא תשימון לאינשי במלוה⁵ משמע להו ולא בעדים ולכן כשרים כדאמרינן נמי (לעיל דף ה'): לא תחמוד לאינשי בלא דמי משמע להו אבל קשה ההיא דשטרי חוב המוקדמים היאך העדים כשרים דמוקמינן לה כר"מ אבל לרבנן גובה מומן שני ולר"מ נמי היה גובה אי לאו משום דקנים ורבי יוחנן נמי לא קאמר דפסולים לרבנן אלא משום יגבה מומן ראשון והלא העדים הללו צמתינן תתמו שקר והקדמנו את הומן וי"ל כגון שיש עדים שיעדין עליהם שהיו אנוסים מחמת נפשות או כגון שאומרים טעניו צמתינן בנות המלך אי נמי (ב) צפירא צין מלא צין חסר וכן חסרו בשטר צמתינן אלא צמתינן:

קונסין אותו ואינו גובה וכו'.

א"ע"ג דלמרי' בפ' אע"פ (מבוצה דף ק"ט): הלכה כר"מ בגזירותיו היינו דוקא בגזירותיו ולא בצקנותיו והכא קנס הוא דכ"ג נמי פסקו צהלות [גדולות]¹ כרבנן דר"מ צמעות צמתינן ומינקת צמתינן² דאם נשא ויזיל לכשיגיע זמנו לכנס יכנס ולא כר"מ דלמך לא יחזור עולמית³ (ב"ב דף ק"ט). דהוי קנסא ורזיה מדעבי צהלות [ויצמח דף ל:]. אם אינכא לכהן (לא) [אין] החמירו לגרש כיון שאינו יכול לחזור ולכנס דגרופה אסורה לכהן⁴ [וע"ע מוס' זבחים קד. ד"ה א"ר עקיבא]: **אמר אביי** א"א היינו דרבי אבי דאמר רבי אבי ב'י. מימה מה ענין דר' אבי לכהן⁵ וי"ל דהכל לא מיבעיא ליה אי גבי ממשעבדי ליה לא אלא משום דפשיטא ליה דנאמן לומר פרעתי משום דלא ניתן ליכתב ולא גבי ממשעבדי כיון דאין השטר מועיל אלא ע"פ הודאתו או דילמא גבי ועל זה בא אצ"י להביא מדרבי אסי דכי היכי דמודה בשטר מהניא הודאתו לגבות ממשעבדי אע"פ שאם היה אומר מוויף הוא היה כר"מ קיום ה"י הכא גבי פרדיסא ולא שייך כחן לגרום אין כר"מ קיים אלא גרסי' לאו היינו דרבי אסי דלמך ר' אסי מודה בשטר כשתבו גובה מנכסים משועבדים ולפי זה כשמקשה על רבא מההיא דלשצח קרקעות בלא רבא היה יכול להקשות מיד לכ"ע מ"ש הכא דנאמן לומר פרעתי וצמתינן שאינו שלו אינו נאמן כל זמן ששטר מכר בידו אלא נטר עד לצוקף ומקשה על רבא מגזיית משעבדי השנוי צפירוס⁶ צברייתא: יזף

א"י ליה זכיה. דתנן זכין לקטן צפרק מי שמת (ב"ב דף ק"ט): וקפן עליו במלוה. לאחר זמן חישב עמו על הרבית וזוקף הכל ביחד במלוה וכתב לו שטר עליהם כך וכך אפי' חייב לפלוני: וגובה את הרבית. דמשעת צפרק היה כגבוי: שטר שיש בו רבית יקרענו פליג וטעמא דמפרש אפילו שלא יאמרו כו': שטר שיש בו רבית. ככתוב בו פלוני ליה מפלוני מנה צרבת כך וכך לזמן פלוני: המוקדמין. למלוה: פסולין. דעבי למיטרף לקוחות מומן הכתוב בו ועדיין לא הלוה ושטר הלקוחות קודם למלוה וזה מוילא שטרו והוא קודם והוא שקר: פסולים. ואינו טורף מן המשועבדין ואפי' מן המאוחר למלוה: ר"מ היא. דקנים היתירא אטו איסורא: שמה יגבה מן זמן ראשון. דאיכא ללא מסיק אדעתיה לדקדק כל כך בזמן הלוואה לומר למלוה שטרך מוקדם ומקמי קדם להלוואתך: פרדיסא. כרס: כבישנא. אטמין: ואמינא לקוחה היא צדי. ואבד שטר המכירה והאז מנכח מוקה של ג' שנים דכולי האי לא מנינא למיזדהר צשטרא: אזל בעל הכרס: אקנייה. צמתינן צעדים: לבנו קטן. כדי שלא תהא מכירתו מהכירה כששויאל שטר מכירתו זה יוצא שטר מתנחו ולא גילה הדבר: זווי. מעות שהוא מוצע ממנו שמוילא עליו שטר שמכרת לי כרס שאין שלך וקבלת מעותי¹ וכתבת לי אחריות: כמלוה צשטר דמו. דהא כתב ליה אחריות: מודה

הגהות הב"ח

(א) ג' פרידסא דמכירה לעשר שנים מלנה מלנה: (ב) תוס' ד"ה שטר וכו' אי נמי בעיבורין ד"ה מלנה: הגהות רש"י

מוסף רש"י

אית ליה זכיה מדרבנן. והאל ואין לו די לזכות לעצמו ממנו שעתה וזו תקנת חכמים שיהא אחר זכיה ומקבל לטרו דכין לו שלא פסול (רשב"ם ב"ב דף ק"ט). שטר שכתוב בו רבית. שכתוב בו שיהא צרבת ליה פלוני ליה מפלוני מנה צמתינן מנה צמתינן זמן פלוני (רשב"ם ב"ב דף ק"ט). שטרי חוב המוקדמין שטרי חוב המוקדמין פסולין. לפי שהיה לטרוף לקוחות שלקחו שדה מן המלוה שטר שכתוב בו שיהא צרבת ליה פלוני ליה מפלוני מנה צמתינן זמן פלוני (רשב"ם ב"ב דף ק"ט). שטרי חוב המוקדמין שטרי חוב המוקדמין פסולין. לפי שהיה לטרוף לקוחות שלקחו שדה מן המלוה שטר שכתוב בו שיהא צרבת ליה פלוני ליה מפלוני מנה צמתינן זמן פלוני (רשב"ם ב"ב דף ק"ט). שטרי חוב המוקדמין שטרי חוב המוקדמין פסולין. לפי שהיה לטרוף לקוחות שלקחו שדה מן המלוה שטר שכתוב בו שיהא צרבת ליה פלוני ליה מפלוני מנה צמתינן זמן פלוני (רשב"ם ב"ב דף ק"ט).

המהמורחין כשרין מוקדמין אמיא

פסולין נהי דלא גבו מומן ראשון נוגדי מומן שני אמר ר' שמעון בן לקיש במחלוקת שנויה ור"מ היא ורבי יוחנן אמר אפי' תימא רבנן בגזירה שמה יגבה מומן ראשון¹ והוא גברא דרבישין ליה פרדיסא לחבריה² אכלה תלת שני א"ל אי מוכבנית לה ניהלי מוכבן ואי לא כבישנא לה לשטר משכנתא ואמינא לקוחה היא בידו אול קם אקנייה לבנו קטן והדר זבנה ניהליה זבויני ודאי לא הוי זבויני זווי במלוה בשטר דמו וגובה מנכסים משועבדים או דילמא במלוה ע"פ דמו ואינו גובה מנכסים משועבדים אמר אביי ולא היינו דרבי אסי דאמר ר' אסי מודה

[ק] [ברוב הכתיב איתא: [ט] ג"ק: ב"ב דף ק"ט; [א] גרסת רש"י ורס"י: שטר שיש בו רבית. ורבי ריב"ב: [ד] לעיל י. פסולין ל' עניינת פ"י [מ"ה] ר"ה ב. ת. ג' צ"ב קט: [קע]: [יבמות קט]. [נ"ב מ"א]. [א] ב"ה: [א] [מדר"ם מדרוק תיבת היינו]. [א] [נשצ"ל ליפסל]. [ט] [בדפוס: אמשור]. [א] [תבת הבאה אמונה]. [א] [ליחא בדפוס: ובתו: הרא"ש]. [א] [דף ס"ה]. [א] [נ]. [א] [ועינין מו]. [א] [ויבמות לו: א]. [א] [ג' צ"ב הגהות רש"י].

המהמורחין כשרין מוקדמין אמיא

פסולין נהי דלא גבו מומן ראשון נוגדי מומן שני אמר ר' שמעון בן לקיש במחלוקת שנויה ור"מ היא ורבי יוחנן אמר אפי' תימא רבנן בגזירה שמה יגבה מומן ראשון¹ והוא גברא דרבישין ליה פרדיסא לחבריה² אכלה תלת שני א"ל אי מוכבנית לה ניהלי מוכבן ואי לא כבישנא לה לשטר משכנתא ואמינא לקוחה היא בידו אול קם אקנייה לבנו קטן והדר זבנה ניהליה זבויני ודאי לא הוי זבויני זווי במלוה בשטר דמו וגובה מנכסים משועבדים או דילמא במלוה ע"פ דמו ואינו גובה מנכסים משועבדים אמר אביי ולא היינו דרבי אסי דאמר ר' אסי מודה

המהמורחין כשרין מוקדמין אמיא

פסולין נהי דלא גבו מומן ראשון נוגדי מומן שני אמר ר' שמעון בן לקיש במחלוקת שנויה ור"מ היא ורבי יוחנן אמר אפי' תימא רבנן בגזירה שמה יגבה מומן ראשון¹ והוא גברא דרבישין ליה פרדיסא לחבריה² אכלה תלת שני א"ל אי מוכבנית לה ניהלי מוכבן ואי לא כבישנא לה לשטר משכנתא ואמינא לקוחה היא בידו אול קם אקנייה לבנו קטן והדר זבנה ניהליה זבויני ודאי לא הוי זבויני זווי במלוה בשטר דמו וגובה מנכסים משועבדים או דילמא במלוה ע"פ דמו ואינו גובה מנכסים משועבדים אמר אביי ולא היינו דרבי אסי דאמר ר' אסי מודה

המהמורחין כשרין מוקדמין אמיא

פסולין נהי דלא גבו מומן ראשון נוגדי מומן שני אמר ר' שמעון בן לקיש במחלוקת שנויה ור"מ היא ורבי יוחנן אמר אפי' תימא רבנן בגזירה שמה יגבה מומן ראשון¹ והוא גברא דרבישין ליה פרדיסא לחבריה² אכלה תלת שני א"ל אי מוכבנית לה ניהלי מוכבן ואי לא כבישנא לה לשטר משכנתא ואמינא לקוחה היא בידו אול קם אקנייה לבנו קטן והדר זבנה ניהליה זבויני ודאי לא הוי זבויני זווי במלוה בשטר דמו וגובה מנכסים משועבדים או דילמא במלוה ע"פ דמו ואינו גובה מנכסים משועבדים אמר אביי ולא היינו דרבי אסי דאמר ר' אסי מודה

איזהו נשך פרק חמישי בבא מציעא

ע.ג.

עין מושפט גד מצוה

קבא א מ"י פ"ט מהל' מלוה ויהי להכח ט סמך לחון קלף קלו טושי"ע י"ד פ"י קעג טושי"ט קבב ב מ"י ש טושי"ע ש פ"ט מ"י קבג ג ד ר מ"י ש הל' ד מ"י ש טושי"ע נהגות ונמי טושי"ע ש פ"י טושי"ע קבד ז מ"י ש פ"ח הל' ו ועין בהשגות ונמי טושי"ע ונמי סמך ש טושי"ע י"ד ש טושי"ע קבה ח מ"י ונמי ש טושי"ע ש ונמי סמך ונמי טושי"ע קבו ט מ"י ש הל' טושי"ע ש פ"ח טושי"ע ש פ"ח קבו י מ"י ש הל' ז טושי"ע ש פ"ח קבו כ מ"י ש הל' ט סמך ש:

הנהגות הב"ח

(ה) גמ' בתרי דנפשי כיצ ע"ל ריש דף ל' ע"א:

הנהגות הגר"א

[א] גמ' מאי צנייהו, כיצ הלא"ש ל"ג מאי צנייהו וכמנ כ"י ל"ג פליגי וכן משמע צנייהו"ש שהמטע כל זה: [ב] ד"ה: מגרל חתמא. למ"ד ס"י. כיצ ויריף פ"י להפיק י"ג י"ג א"ן נימ' לידנא לפי פ"י צ"י ד"ה פליגי: [ג] תוס' ד"ה מאי. ורי"ח פ"י כ"י. כיצ אלף כ"י פ"י בשם ר"ח שנתן להם שטר מעלם אלף שטם מקבלים אחריות הדקן (ונמי"ש רבינו צ"ד ד"ה ק"ג ס"ק [ד] ש"ס ר"ח צ"ח צ"ח ר"ח גרמ"י, כיצ אלף הרמב"ם מפשט סוטה: עגל קטן וממנו ש"ה:

מוסף רש"י

אדם חשוב שאני. י"ג לו להמיר על פניו יומר (מור"כ י"ב). לפי המלמדים היועט (מחובות י"ג). שהרואה אותו מוקל מוקל עמך ומיקל יתב' (שבב"א). דנפיש פסדיו. שרוב צעירות קצתם שלטן ששוררים יתב' ופ"י מירשת הכרמים ונצירתם מואיטם ל"ה הממירשה בעגלה צ"ח שורית הכרם עם העללים שותמין שם טעניס לפיכך י"ג הפקדן גדול שאין ד"ח הפעולות לחוס על כרסם ועל השוררים ומנהיגים אותם על הפקדן ועל הנוטעות והם משגלים והשוררין מתקנין ושגרים (ע"ד ל').

מוסף תוספות

א. וא"ת, והא הו"ב רבות מוקדמת, שטורת עצמו בשביל החזרה דאו יהיו המצות מלוה עליו, וי"ל דמיירי, ר"פ. אף כשהיו חוררין ומכריזין של עצמן. ר"ש. ג. וכאלו ליה מעות במקום הו"ל לפרעם לו במקום היוקר לקנות לו בהם פירות ולהביאם באחריות המלוה. רש"י. ד. ובלא מעות נמי מגלו להו תרעא. מ"ס הלא"ש. ה. ולמאן דאמר דמוחיל גביהו איכא, שאמרינן במה שהם אומרים שאין מרויחין, שהם תגרים ישנים ומכריזין אותם.

ברשות מוכר מותר. וכוונן שנתן לו שכר עמלו ומוזנו שלא יחא טורח לו בשכר הלוואה וא"ת אי"כ מאי קמ"ל וי"ל דסיפא אינטיך ליה נדרשות לוקח אסור דס"ד ללא מיחוי כרצית כיון שהוא מוכר ממקום היוקר כמו שהוא נותן לו כאלו במקום הו"ל **החמרים מעלין במקום היוקר** כבמקום הו"ל. פירש בקונטרס אפילו אחריות הדקן צהליכה וצחורה על החמרים ואי אפשר לומר כן לעיל (דף סה). גבי תרעא דרב חמא פ"י בקונטרס גופיה שהיה אחריות ההליכה על רב חמא אע"ג דהוה שצקי להו מיכסא ונקטי להו שוקא ואפילו היה שם אחריות עליהם של מקבלים יש להמיר שם יומר כאלו דנצטר דשצקי להו מיכסא ונקטי להו שוקא יומר מצסורות אחרות הו"ל ש"א טפי והו"ו זניי לה ציוקר אצל כאלו מה שהיו ניכרים סותרים ע"י המעות ומגלו להו תרעא כך היה נעשה להם צמעות אחרים וכל לזין כמו כן משמכרים ועוד דפריך בסמוך אלדב דסקיל חמשא צסורא ומקבל אונסא דלורחא ושקול שיתא ולא פריך לא ליקביל אונסא דלורחא אלא נראה דלחיות הדקן צחורתם עם התצוה ממקום הו"ל היה על צע"ה"צ והחמרים היו משמכרין צמעות צהליכה ממקום היוקר למקום הו"ל בשום סחורה וז"ל וז"ל טעמא דמגלו להו תרעא או מוחיל גביהו הוה אסור דנצטר הלוואה של הליכה הוה טורחין להם צחורה:

מאי מעמא ניהא דהו דמג"י דהו כהלוואה ואסור אמר ליה רבא להנהו דמג"י פוק' ופוק' הפוכו כ"י דהו היכי תשתלם שכירות דרדכו עד הכי איהא שעתא דשכירות אינה משתלמת אלא בסוף ויהאיה רבנן לרבא קא אכיל מר רבית דכולי עלמא שקלי ארבעה ומסלקי לאריסא בניסן מר נטר להו עד אייר ושקיל שיתא אמר להו אתון קא עבדיתון שלא כדון ארעא לאריס משתעבד אי אתון מסלקיתו להו בניסן מפסדתו להו בכמה אנה נטרנא להו עד אייר ומרווחנא להו בכמה רב

ניחא דהו דמג"י דהו תרעא. פירש בקונטרס ע"י מעות צצידס ניכרים סותרים ומקיפין להם סחורות אחרות וקשה דקאמר איכא צנייהו מגרל חתמא ולפירושו איכא צנייהו נמי מגרל י"גן דטעמא דמגלו להו תרעא ליכא שרי ניכרים הם מימי קדם ונראה כפ"י ד"ח דפירש דטעמא דמגלו להו תרעא צצלי צמים המלוים מגלים להם שערי היוקר שפעמים צעוד שהולכים חמרים למקום הו"ל וחוררין כאלו וצעלי צמים מודיעין להם ומסיעין להם למכור: **בת"ר** ו"י דנפיש פסדיו. [ד] ר"ח גרים צחורי ופ"י שמוכר עגלים קטנים ולדות עדרו אשר יולדו לו צצנה זאת ומוודה רב צהו דשרי שרגילות הרבה שמפילות והוה הקלקול יומר מתיחא של פדס"ט: **דש"ש** שיבשא. פ"י בקונטרס צעלי צמים המלוים צחורה לאריסא לרע ומשלמין להן לגורן צחורה חדשה ולא אשכחן צשום דומא שקורין זה שיבשי ושיבשי היינו זמרות שמתרגס (צראש"ת מ) שלשה שריים תלת שיבשין וכן (צרכות דף ה:) [ללא יהיב מר שיבשא לאריסא] (ט) [זנן שיבשא מאריסא] ור"ח פירש שנותנין מעות לבעל הזמורות כך וכך המשוי' והם שוים יותר צשעת שזמרה הכרמים וליכא תיוחא צזמורות כמו צפירי ולכך מר"ךר שמואל להפוכי צארעא:

ממתינים שרכסם עד גמר מירוח הגורן הם נותנים לכס מתנה יותר על שרכסם לפיכך סייעו אותם כדי שתהא פעולתם מושכת עד כלות הגורן וטכירות אינה משתלמת אלא לצסוק ואין כאלו המתנה ואם יוסיפו לכס אין זה שכר המתנה שרכסם אלא אחולי מוחיל (ט) לנצייכו: **בנוי עלמא**. החוכרים שדומים לאריסאים: שקלי ארבעה. כורין צחכירות השדה: ומסלקי לאריסא צניסן. כופין אותם לקצור צחורתו ולהסתלק ממנה צניסן: **ומר משום נטר ליה עד אייר**. שקיל שיתא. וקא סלקא דעמך משום המתנה חכירות קא מוספי: **אלון הוא דעצידו שלא דרין**. שאתם מסלקין אותן צניסן ועדיין לא נתמלאת צקשיה ומפסדין אותן הרבה וארעא לאריסא צצממעבד על צממעבד התצוה כל צרכה הלכך שלא כדון היא כפייסתם: **אנא נטרנא להו עד אייר ומרווחנא להו צצמה**. ושכר שדי אני נוטל שלכך אני מפריז על חכירתה ואינו צצכר המתנה ד' כורין:

צשום מוכר. אם קיבל עליו מוכר אחריות הדקן: **מוסר**. דלון כאלו מלוה עד שמתכר וכל מה שנמכר ציוקר של צעלים הרשעים הו"ל: **צשום לוקח אסור**. דמהשתא מלוה הוא גביה ויהיב ליה ואוכלס כאלו ואני אעלה לך **לזמן פלוגי מפירות שיש לו שם**: יש לו שם מוסר. דמהשתא אוקמינהו צשומיה. ואע"ג דלא משין סאה צהליה לאו רבית קצוהה היא אלא אצק רבית דרצנן וכי יש לו שם גור: אין לו צצוה מקום אסור. דצצכר מצמנתו נתן לו זה צצמקס היוקר: והחמרים מעלים צצמקס היוקר צצמקס הו"ל ואין חוששין. החמרים המשתכרים צצצוהה ומציחאס ממקום הו"ל למקום היוקר מותר להם ליקח הו"ל מצצלי צמים עשירים צצמקס היוקר ע"מ ליתן להם לזמן פלוגי הפירות כשער מקום הו"ל ואין חוששין שיהא רבית שכר המתנה מעות דמפרש ואז"ל: **מ"ט רב פפא אמר ניהא להו דמגלו להו פפא** שעל ידי מעותיו של זה הם ניכרים סותרים ומכירים אותם צעלי צמים של מקום הו"ל וממנין להם צצקפה ומשתכרים אצלם ואפילו לא היה זה לו ממין להם שום זמן אלא להציח צצמקס הו"ל להם לזמן ולחיות צלוחים לקבל ע"י עליהם אחריות הדקן על כך: **דמוזי גציייה**. צני מקום הו"ל כששומעין שאין אלו משמכרין להו מוחיל גציייה כדי שלא ימשכו צדיה מלהרגיל אצלם: **מגרל חתמא**. תגר שאינו ניכר עדיין. [ב] למאן דאמר דמגלו להו תרעא איכא למ"ד דמוזי גציייה ליכא דיוון דאינו ניכר להם אין מאמינים צצדריו שהוא נותנס צצמקמו צוול ולא מוחיל גציה: **צסורה אולן ארבע**. גריוו צווחא: **צצפרי**. שם מקום: **אולן שיתא**. גריוו צווחא: **ונשקול שיתא**. כיון דמקבל עליה אונסא דלורחא אין כאלו רבית ואפילו לא קיבל עליה אונסא דלורחא קמני החמרים מעלים צצמקס היוקר צצמקס הו"ל: **מהו לעשות בגרוטאות** ק"ן. צצאמר פרמגטיא כגון צצברי זהב וכסף ושאר מיני מתכות מי צצכרינן צצצוהה דמציחא דשכיח הו"ל דאולי וזמנו ל צשעת לאריסין ניהא להו גציייה וז"ל אולי גציייה דמי שמכר לו עכשיו לא ימכור לו למחר ופרמגטיא שלקח היום אינו לוקח למחר: **פרידסא**. לקנות י"ן מן הכרס צצמקס פחותים כל פירות שנה זו צצקן וכך ולוקחין אחר שהן צוסר או סמדר אצל עדיין לא הגיע לציבור: **רב אסר**. דמשום הקדמת מעות לזמן הצצור קמוחיל גציה והוי אגר נטר ליה: **כיון דהוי צני פיוסא**. פעמים שיש לקלול צכרס כגון צצד או גשמים או קרח ומפסיד הכל ומקבל עליו כל ספיקי הפסד לא מיחוי כאלו נטר ליה. תיוחא נראה צעיני דצב חרטה כמו קדושין (דף מ:) תוהא על הרשאות: **ומודה רב צפורי**. מקום צצוררין קרמים צצשורים בעגלה ומוחילין את שורות הכרמים ומתקלקלין רגלי השורים צקלמי שרשים צצקרקע והפסדן רב: **צצשי שיבשא**. צעלי צמים המלוים צחורה לאריסא לרע ומשלמין להם לגורן צחורה חדשה: **כיון צצצוהה דארעא**. צחריס וצקלרי מעט: **הויא כהנאה**. סאה צצצוהה: **מנטרי צאגי**. שומרי הקמות עד הקליר: **פסונו צצזי דרי**. כיון שישו את צני הצקעה דלישם צחורה צגורן צצולכה וצצצוהה (ט) כיועא פורתא לפי צצצציל שאתם ממתינים שרכסם עד גמר מירוח הגורן הם נותנים לכס מתנה יותר על שרכסם לפיכך סייעו אותם כדי שתהא פעולתם מושכת עד כלות הגורן וטכירות אינה משתלמת אלא לצסוק ואין כאלו המתנה ואם יוסיפו לכס אין זה שכר המתנה שרכסם אלא אחולי מוחיל (ט) לנצייכו: **בנוי עלמא**. החוכרים שדומים לאריסאים: שקלי ארבעה. כורין צחכירות השדה: ומסלקי לאריסא צניסן. כופין אותם לקצור צחורתו ולהסתלק ממנה צניסן: **ומר משום נטר ליה עד אייר**. שקיל שיתא. וקא סלקא דעמך משום המתנה חכירות קא מוספי: **אלון הוא דעצידו שלא דרין**. שאתם מסלקין אותן צניסן ועדיין לא נתמלאת צקשיה ומפסדין אותן הרבה וארעא לאריסא צצממעבד על צממעבד התצוה כל צרכה הלכך שלא כדון היא כפייסתם: **אנא נטרנא להו עד אייר ומרווחנא להו צצמה**. ושכר שדי אני נוטל שלכך אני מפריז על חכירתה ואינו צצכר המתנה ד' כורין:

רבינו חננאל

ברשות מוכר מותר, ברשות לוקח אסור. פיר, אם המולך סחורה במקום הו"ל למקום היוקר, אם לו חברו אני צריך זו הסחורה באתו מקום שאהיה מוליכה, תה לי ואני אתן לך בדמים ששמו באתו מקום, אם אחריות הסחורה עד הגנתה החמרים המבטלים פיקת צצמקס היוקר, ושכירות התבולות (ט), וההולכים וקונים ופדויה' לבעלי התצוה פירות כשער שנוכחים המוקדם הו"ל, ואין חוששין מש"י רבית. מאי טעמא, ניהא להו לתגרים דמגלו להו אילו בעלי התצוה השירים, יש מי שגורס במקום בעלי התצוה, ספסרין, שהם יודעים השע"י ומגלין להם לחמרים, והיינו דאמי' מאי בין רב אפא לרב אהא ברי רב אקא, איכא צנייהו ספסרי חתמא, רב פפא לחתמא אסר, לרב אחא בין חדש בין ישן שרי. מהו ליתן עקוב חסריהם המוקדם בעי' וקונים זה סגור שבור ומני מחבת השבורים, ומטילין אותן למקום אחר, וקורין גרוטאות, וכן שאר סחורות כצורבא בהן. מהו ליתן מעות, ולקבל עליהן אחריות, ולקבל מהם כשיעור שקנו. ואסקו, ביקש ר' שמעאי' בר יוסי לעשות כן בכלי פשתן ולא תיחור, וכו'. [פרדסא רב אסר ושמואל שרין קמי' לן רבא. (ט) ומהו רב בבקאי תרתי דנפיש פסדיו. פ"י. שרי רב לזבוני תרעא בנו בקרי, אפי' רבול בנו בקרי דמכרו רב שקיל ליה לוקח שוה פ"י, משום דנפיש פסדיו. כהרס, ונפיש פסדיו. כלומר, יתבן שימור מצ' מפסדי הכל. פ"י המקדישין פירות (ט) לבעלי כרסים צצחורה, בכך וכן החמרים, ובעת שזמורה האריסא שוה משו יותר, אמ' שמא' לאותן הלקוחות הפיכו ביקרעו הכרס, דניהו כמאן דקני לכו קרקע הכרס ולמרותו שבו עד שיחבטו, ואי לא הוה להו הני דמי הלוואה ואסרי למשקל טפי מבדי בהו וז"י.

(ט) וכן מוספת דף מ"ה עמ"ה, וצחוריה' ה"ן. (ז) כן הוא צצור ועוד וצחוריה' ומכ"ן צצס ר"ח אלף המוספות הביאו דברי ר"ח בלשון חת"ב. (ג) אולי צ"ל עמ"ה.

מיוחס לרש"י. 1. והאי טעמא אית' בין בחגרא חרתא ובין בחגרא עתיקא. יע"ב"א. 2. קודם זמן הומויה, בדמים מועטים, לקבלם בזמן הומויה. ר"פ.